

Sygn. akt I ACz 1925/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer (spr.)

Sędziowie: SSA Teresa Rak

SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko W. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2015 roku, sygn. akt I C 401/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Teresa Rak SSA Jan Kremer SSA Jerzy Bess

Sygn. akt I ACz 1925/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek pozwanego W. S. o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym z weksla w dniu 20 listopada 2014 r.

W uzasadnieniu swego stanowiska Sąd Okręgowy wskazał, że o zasadności wniosku decyduje po pierwsze treść zarzutów, jeżeli uprawdopodobniają uchylenie nakazu zapłaty, po drugie prawdopodobieństwo powstania niepowetowanej szkody na skutek wykonania nakazu zapłaty. Wyjaśnił, że pojęcie niepowetowana szkoda oznacza w szczególności brak dostatecznego majątku po stronie powoda z którego pozwany mógłby uzyskać zwrot wyegzekwowanego świadczenia. Sąd Okręgowy uznał, że w świetle przywołanych przez pozwanego dowodów nie można stwierdzić, że nakaz zapłaty został wydany niezasadnie albo że istnieje duże prawdopodobieństwo, że nakaz zapłaty zostanie uchylony. Odnośnie niepowetowanej szkody na skutek wyegzekwowania świadczenia na skutek wykonania nakazu zapłaty pozwany wskazał, że to, że jest złej sytuacji finansowej, nie odniósł się natomiast do złej sytuacji finansowej powoda. Sąd Okręgowy nie uwzględnił kolejnych zarzutów zawartych w piśmie pozwanego z dnia 15 maja 2015 r., uznając, że z uwagi na treść art. 495 § 3 k.p.c. są one spóźnione.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie odmowy wstrzymania wykonania nakazu zapłaty z dnia 20 listopada 2014 r. złożył pozwany, domagając się jego zmiany i wstrzymanie wykonania przedmiotowego nakazu zapłaty oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisu art. 492 § 3 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że na obecnym etapie postępowania nie można stwierdzić, że nakaz zapłaty został wydany niezasadnie albo, że istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostanie uchylony, w sytuacji gdy w zarzutach oraz w piśmie z dnia 15 maja 2015 r. podniósł argumenty uzasadniające przypuszczenie, że nakaz zapłaty nie może się ostać.

W uzasadnieniu podniósł, że Sąd Okręgowy powinien wziąć pod uwagę argumenty pozwanego zawarte nie tylko w zarzutach lecz również w piśmie procesowym z dnia 15 maja 2015 r., których rozpoznanie nie powodowało zwłoki w rozpoznawaniu sprawy. W tym kontekście wskazał, że powołany przez Sąd Okręgowy przepis art. 495 § 3 k.p.c. został uchylony w 2012 r. W związku z tym, że powód jest jednocześnie remitentem, Sąd przy ocenie podstaw do wstrzymania nakazu zapłaty powinien odnieść się do zarówno do zarzutów związanych z autentycznością podpisu pozwanego jak również do zarzutów w zakresie stosunku podstawowego, które zostały podniesione w piśmie z dnia 15 maja 2015 r. Zdaniem pozwanego, brak wstrzymania wykonania nakazu zapłaty może prowadzić do daleko idących komplikacji, jeżeli nakaz zapłaty zostanie uchylony lub zmieniony.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, pomimo tego, że część zarzutów okazała się trafna.

Stosownie do art. 492 § 3 k.p.c. nakaz zapłaty wydany na podstawie weksla, warrantu, rewersu lub czeku staje się natychmiast wykonalny po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia. W razie wniesienia zarzutów sąd może na wniosek pozwanego wstrzymać wykonanie nakazu. Możliwość wykonania nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla nie dotyczy nakazu zapłaty jako tytułu zabezpieczającego i nie pozbawia go cech tytułu zabezpieczającego.

Powołany przepis nie wskazuje jednoznacznie przesłanek czy kryteriów, którymi winien kierować się Sąd rozstrzygając wniosek pozwanego o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym na podstawie weksla. W orzecznictwie przyjmuje się jednak, że wobec braku szczególnych uregulowań w powołanym przepisie art. 492 § 3 k.p.c. odnośnie przesłanek wstrzymania wykonania nakazu zapłaty nie jest wykluczone na zasadzie analogii legis odniesienie się do regulacji art. 346 § 1 k.p.c., przewidującego możliwość zawieszenia przez sąd rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi zaocznemu, a konkretniej wskazanej w nim przesłanki w postaci przedstawienia w środku zaskarżenia okoliczności wywołujących wątpliwości co do zasadności nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 września 2012 r., I ACz 1249/12, LEX nr 1220502). Posiłkowo można również odpowiednio korzystać z przesłanki zawartej w art. 335 § 1 k.p.c., który stanowi, że natychmiastowa wykonalność nie będzie orzeczona nawet za zabezpieczeniem, jeżeli wskutek wykonania wyroku mogłaby wyniknąć dla pozwanego niepowetowana szkoda.

Z powyższego wynika, że samo wniesienie zarzutów nie powoduje obligatoryjnego wstrzymania wykonania nakazu zapłaty. Konieczne jest wykazanie takich okoliczności faktycznych, które wystarczają do wyrażenia oceny, że nakaz został wydany niezasadnie i będzie uchylony albo też takich, z których w sposób jednoznaczny wynika, że na skutek wykonania nakazu autorowi wniosku zostanie wyrządzona niepowetowana szkoda.

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny podziela w całości Stanowisko Sądu Okręgowego wskazane w zaskarżonym postanowieniu w którym to Sąd słusznie uznał, że nie została spełniona żadna z prawnych przesłanek, warunkujących wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty.

Pozwany powołał się na możliwość powstania szkody dla niego, nie wyjaśniając w związku z czym przysługiwałby jej przymiot „niepowetowanej”. Zauważenia wymaga, że fakt wszczęcia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego w postaci przedmiotowego nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności a nawet zła sytuacja materialna pozwanego nie może sama w sobie prowadzić do uznania, że brak wstrzymania nakazu spowoduje powstanie

niepowetowanej szkody i w konsekwencji prowadzić do uwzględnienia wniosku pozwanego o wstrzymanie wykonania tegoż nakazu, gdyż w takiej sytuacji wystarczające do wstrzymania wykonania takiego tytułu byłoby jedynie wykazanie złej sytuacji finansowej dłużnika oraz fakt wszczęcia przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego na podstawie tego tytułu. Ustawodawca dopuścił możliwość prowadzenia egzekucji na podstawie nieprawomocnego nakazu z uwagi na to, że wierzytelność została stwierdzona dokumentem o wysokim stopniu wiarygodności w obrocie. Zasadą jest natychmiastowa wykonalność takiego nakazu zapłaty, wyjątkiem zaś – jej wstrzymanie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego rozważając kwestię istnienia niepowetowanej szkody w razie braku wstrzymania wykonania nakazu należy odnieść się do sytuacji majątkowej powoda (wierzyciela). O niepowetowanej szkodzie można mówić bowiem wtedy, gdy szkoda byłaby wynikiem niemożliwości odzyskania przez pozwanego ze względu na stan majątkowy powoda wyegzekwowanego świadczenia, w przypadku gdyby nakaz zapłaty został uchylony a powództwo oddalone w całości lub w części

(por. postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 30 marca 2012 r., I ACz 485/12, LEX nr 1148373). Nie ma mowy o szkodzie, gdy wierzyciel na podstawie tytułu wykonawczego prowadzi egzekucję.

W tej sytuacji należy uznać, że pozwany nie wykazał, by wykonanie nakazu zapłaty rodziło niebezpieczeństwo poniesienia przez niego niepowetowanej szkody, rozumianej jako brak dostatecznego majątku po stronie powoda, z którego pozwany mógłby uzyskać zwrot spełnionego dobrowolnie lub wyegzekwowanego świadczenia w razie ewentualnego uwzględnienia zarzutów od nakazu i oddalenia powództwa w całości lub w części (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2012 r. I ACz 485/12, LEX nr 1148373), zwłaszcza, że pozwany nie wykazał, by kondycja finansowa powoda czyniła jego roszczenie iluzoryczne. Konstatacja ta jest tym bardziej uzasadniona, gdy uwzględni się, że wierzyciel egzekwujący takie świadczenie ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec dłużników egzekwowanych w razie późniejszej zmiany nieprawomocnego rozstrzygnięcia, jeżeli złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji i jego popieranie było zachowaniem zawinionym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CZP 68/09, OSNC 2010/4/52).

Odnosnie istnienia drugiej z przesłanek, a mianowicie określonej w art. 346 § 1 k.p.c. przesłanki czy zaistniały okoliczności wywołujące wątpliwości co do zasadności wydania takiego orzeczenia, wskazać należy, że jej odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nakazowym przy wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty z weksla polega na tym, że autor wniosku winien wskazać w treści zarzutów okoliczności faktyczne, które wystarczają do wyrażenia oceny, że nakaz zapłaty został wydany niezasadnie i będzie uchylony (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 września 2012 r., I ACz 756/12, LEX nr 1216309). W niniejszej sprawie pozwany nie przedstawił niewątpliwych faktów i dowodów wskazujących na oczywistą zasadność podnoszonych zarzutów. W jednym miejscu pozwany poddaje w wątpliwość autentyczność swojego podpisu złożonego na wekslu, w drugim wypadku przyznaje zaś, że składał podpisy in blanco na kartkach papieru, które mogły posłużyć pozwanemu przy wystawieniu przedmiotowego weksla. Zarzuty pozwanego sformułowane w piśmie z dnia 15 maja 2015 r., które zostało pominięte przez Sąd I instancji na uchylonego w 2012 r. przepisu art. 495 § 3 k.p.c. dotyczą stosunku podstawowego, na którym oparto weksel, co będzie przedmiotem merytorycznego rozpoznania w toku sprawy, gdyż odniesienie się szczegółowe w ramach niniejszego postępowania wpadkowego do wszystkich zarzutów oznaczałoby wstępne rozstrzygnięcie sprawy. Na etapie rozpatrzenia wniosku o wstrzymanie nakazu zapłaty to pozwany winien był przedstawić okoliczności, które w sposób oczywisty świadczyłyby o jego zasadności. Wobec powyższego należy stwierdzić, że przedstawione fakty i dowody nie wskazują na oczywistą niezasadność dochodzonego roszczenia.

Sąd Apelacyjny zauważa, że ocena wszystkich zarzutów pozwanego, w tym tych podniesionych w piśmie z dnia 15 maja 2015 r., zostanie zweryfikowana w toku dalszego postępowania przez Sąd orzekający po rozważeniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, czy świadczy on o zasadności bądź niezasadności wydanego w sprawie nakazu zapłaty. Mając na uwadze ówczesny i obecny stan postępowania dowodowego, nie można uznać w świetle obecnie obowiązującego przepisu art. 493 § 1 zdanie 3 k.p.c., że pismo procesowe pozwanego z dnia 15 maja 2015 r. było spóźnione.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Teresa Rak SSA Jan Kremer SSA Jerzy Bess